

Sygn. akt VIII Cz 848/17

POSTANOWIENIE

Dnia 21 lipca 2017 r.

Sąd Okręgowy w Toruniu Wydział VIII Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Marek Lewandowski (spr.)

Sędziowie: SO Katarzyna Borowy

SO Marek Paczkowski

po rozpoznaniu w dniu 21 lipca 2017 r. w Toruniu

na posiedzeniu niejawnym sprawy z powództwa M. K. przeciwko R. M. o zapłatę

na skutek zażalenia powoda od **postanowienia Sądu Rejonowego w Toruniu z dnia 20 czerwca 2017 r. sygn. akt I Co 1037/16**

postanawia: oddalić zażalenie.

/SSO Katarzyna Borowy/ /SSO Marek Lewandowski/ /SSO Marek Paczkowski/ **Uzasadnienie**

Postanowieniem z dnia 20 czerwca 2017 r. Sąd Rejonowy w Toruniu oddalił wniosek o zabezpieczenie powództwa. W uzasadnieniu Sąd I instancji wskazał, że w rozpoznawanej sprawie powód domagał się zabezpieczenia roszczenia do kwoty 64.149,78 zł poprzez zajęcie dwóch rachunków bankowych pozwanego prowadzonych przez Bank (...), rachunku bankowego prowadzonego przez Bank (...), wierzytelności z tytułu najmu nieruchomości położonej w miejscowości S. przysługującej pozwanemu oraz jego ruchomości – samochodu F. (...) z 1990 r. W ocenie Sądu Rejonowego wprawdzie powód uprawdopodobnił in casu roszczenie, to jednak nie wykazał w sposób dostateczny interesu prawnego w zabezpieczeniu, który - w myśl art. 730¹ § 1 k.p.c. - istnieje wtedy, gdy brak zabezpieczenia uniemożliwi lub poważnie utrudni wykonanie zapadłego w sprawie orzeczenia lub w inny sposób uniemożliwi lub poważnie utrudni osiągnięcie celu postępowania w sprawie. Sąd I instancji podzielił prezentowany w orzecznictwie pogląd, że przyczynami zagrażającymi w poważnym stopniu osiągnięciem celów postępowania w sprawie jest zła kondycja finansowa dłużnika, która przejawia się w zaprzestaniu regulowania zobowiązań, wyzbywaniu się majątku, ograniczania zakresu działalności, zaciąganiu pożyczek lub kredytów zabezpieczonych majątkiem i zachwianiu możliwości ich spłaty. W rozpoznawanej sprawie powód nie wykazał, aby jakkolwiek z podanych okoliczności dotyczyła obecnie strony pozwanej. Fakt złożenia wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych nie może stanowić przyczyny zagrażającej osiągnięciu celu postępowania w sprawie. Zdaniem Sądu a quo, z uwagi na fakt prowadzenia przez pozwanego działalności gospodarczej, jego sytuacja finansowa jest dynamiczna. Nawet ewentualne pogorszenie się sytuacji ekonomicznej nie jest okolicznością wystarczającą do uznania istnienia interesu prawnego pozwalającego na dokonanie zabezpieczenia. Obawa pogorszenia sytuacji ekonomicznej nie stanowi bowiem realnego i aktualnego stanu wskazującego na zagrożenie kondycji ekonomicznej dłużnika. Jako podstawę prawną oddalenia wniosku o udzielenie zabezpieczenia Sąd Rejonowy wskazał art. 730¹ § 1 k.p.c.

Zażalenie na powyższe postanowienie złożył powód, który zarzucił: 1) naruszenie prawa procesowego, mające istotny wpływ na wynik sprawy, tj. art. 227, 230 w zw. z art. 231 w zw. z art. 233 § 1 w zw. z art. 730¹ § 1 i 2 k.p.c., 2) błąd w ustaleniach faktycznych: - wskutek przyjęcia, że powód nie wykazał dostatecznie istnienia interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia, w sytuacji gdy zebrany w sprawie materiał dowodowy prowadzi do przeciwnych wniosków, - wskutek przyjęcia, że fakt złożenia przez pozwanego wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych oraz związanego

z nim oświadczenia o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania pozwanego (obowiązanego) nie może stanowić przyczyny zagrażającej osiągnięciu celu postępowania w sprawie, w sytuacji gdy zebrany w sprawie materiał dowodowy prowadzi do przeciwnych wniosków, - wskutek nieuwzględnienia, że powód miał uprawdopodobnić, a nie udowodnić interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia, abstrahując od tego, że interes ten nie tylko uprawdopodobnił, ale również udowodnił, 3) naruszenie art. 740 k.p.c. poprzez doręczenie pozwanemu odpisu postanowienia o oddaleniu wniosku.

Na podstawie powyższych zarzutów skarżący wniósł o:

1) uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania ewentualnie, 2) zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez udzielenie zabezpieczenia zgodnie z wnioskiem z 12 czerwca 2017 r., 3) zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego w wysokości jednokrotności stawki minimalnej według norm przepisanych związanych z postępowaniem w przedmiocie udzielenia zabezpieczenia.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje: Zażalenie jako bezzasadne podlegało oddaleniu.

Na wstępie należy zauważyć, że zgodnie z art. 730 § 2 k.p.c. sąd może udzielić zabezpieczenia przed wszczęciem postępowania lub w jego toku. Po uzyskaniu przez uprawnionego tytułu wykonawczego dopuszczalne jest udzielenie zabezpieczenia tylko wtedy, jeżeli ma ono na celu zabezpieczenie roszczenia o świadczenie, którego termin spełnienia jeszcze nie nastąpił. W rozpoznawanej sprawie nie może umknąć, że wniosek o udzielenie zabezpieczenia powód złożył dopiero na etapie postępowania międzyinstancyjnego, W świetle przytoczonego in extenso art. 730 § 2 zd. 2 k.p.c. dopuszczalność złożenia tego wniosku dopiero po wydaniu wyroku przez Sąd Rejonowy nie może jednak budzić wątpliwości, skoro powód nie uzyskał do tej pory tytułu wykonawczego, a w wyroku Sądu I instancji, uwzględniającym powództwo w całości, nie odroczone terminu spełnienia świadczenia pieniężnego. Nie można jednak tracić z pola widzenia, że in casu powód, reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, nie domagał się udzielenia zabezpieczenia dochodzonego roszczenia pieniężnego znacznie wcześniej (np. w chwili wniesienia pozwu, czy w toku postępowania pierwszoinstancyjnego, po zapoznaniu się z odpowiedzią na pozew). Uczynił to dopiero w momencie, gdy został już wyznaczony termin rozprawy apelacyjnej na 11 października 2016 r. Jest wysoce prawdopodobne, że niezwłocznie po przeprowadzeniu tej rozprawy Sąd Okręgowy wyda wyrok, w którym albo oddali apelację, albo zmieni zaskarżony wyrok; może też uchylić zaskarżone orzeczenie i przekazać sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji. Niewykluczone jest również częściowe uwzględnienie apelacji i odpowiednia korekta wyroku Sądu I instancji. W zależności od treści zapadłego przed sądem odwoławczym rozstrzygnięcia, powód może zatem uzyskać tytuł wykonawczy, o którym mowa w art. 730 § 2 k.p.c. Udzielenie zabezpieczenia w takiej sytuacji procesowej wymaga szczególnie wnikliwego rozważenia, skoro powód w stosunkowo krótkim czasie może uzyskać tytuł wykonawczy, uprawniający do prowadzenia egzekucji z majątku dłużnika. Przechodząc do oceny zarzutów skarżącego należy podkreślić, że nie była przedmiotem kontrowersji w nin. sprawie kwestia uprawdopodobnienia przez powoda istnienia roszczenia dochodzonego pozwem. Sąd Rejonowy trafnie przyjął, że powód uprawdopodobnił istnienie tej przesłanki zabezpieczenia roszczenia. Uznał natomiast, że powód nie wykazał dostatecznie interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia. Ze stanowiskiem tym nie zgodził się skarżący, który w zażaleniu zakwestionował w istocie dokonaną przez Sąd a quo ocenę uprawdopodobnienia interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia. Zdaniem Sądu Okręgowego, oceniając zarzuty skarżącego nie można przeoczyć, że unormowanie zawarte w art. 730¹ § 2 k.p.c., zgodnie z którym interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia istnieje wtedy, gdy brak zabezpieczenia uniemożliwi lub poważnie utrudni wykonanie zapadłego w sprawie orzeczenia, należy rozumieć w ten sposób, że chodzi nie tylko o orzeczenie już "zapadłe", czyli wydane (jak w nin. sprawie), lecz przede wszystkim takie, które "zapadnie" (zostanie wydane) po udzieleniu zabezpieczenia. Jak wynika z art. 730¹ § 2 k.p.c., interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia istnieje nie tylko wtedy, gdy brak zabezpieczenia może pozbawić uprawnionego zaspokojenia, ale również wtedy, gdy takie zagrożenie nie występuje, ale mogą istnieć poważne trudności w uzyskaniu zaspokojenia. Jednak - jak słusznie przyjmuje się w piśmiennictwie i judykaturze na tle przywołanej regulacji prawnej - nie każde utrudnienie

wykonania orzeczenia uzasadnia udzielenie zabezpieczenia. Musi to być utrudnienie "poważne", co wskazuje, że sądy z tej możliwości powinny korzystać raczej sporadycznie, mając przy tym na względzie przepis art. 730¹ § 3 k.p.c.

W ocenie Sądu Okręgowego, wbrew zarzutom skarżącego, powód nie uprawdopodobnił, że brak zabezpieczenia uniemożliwi lub poważnie utrudni wykonanie zapadłego orzeczenia zasądającego świadczenie pieniężne. Jak wynika z oświadczenia majątkowego pozwanego, na które powołuje się strona powodowa, wprawdzie pozwany posiada od dłuższego czasu (tj. także przez okres trwania nin. postępowania) trudną sytuację materialną, to jednak spłaca na bieżąco liczne zobowiązania wobec osób trzecich, ZUS, organu podatkowego. Suma tych zobowiązań miesięcznie przekracza ponad 20.000 zł. Pozwany posiada też majątek w postaci nieruchomości oraz czerpie z niej pożytki. Ponadto nie można w tym miejscu pominąć, że po oddaleniu przez Sąd Okręgowy zażalenia pozwanego na postanowienie Sądu Rejonowego o odmowie zwolnienia go od uiszczenia opłaty od apelacji, niezwłocznie ją uiszczył. W rezultacie, w ocenie Sądu Okręgowego, podzielić należy co do zasady zapatrywanie Sądu a quo, że powód nie uprawdopodobnił potrzeby zabezpieczenia roszczenia na etapie postępowania międzyinstancyjnego, skoro ze złożonego przez pozwanego oświadczenia, na które powołuje się skarżący, nie wynika, by pozwany wyzbywał się swojego majątku, zaprzestał spłacania swoich zobowiązań, czy zaciągał nowe - w celu utrudnienia wierzycielowi możliwości zaspokojenia roszczenia. Z podanych względów, uznając zarzuty skarżącego za nieuzasadnione, Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. i art. 13 § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

/SSO Katarzyna Borowy/ /SSO Marek Lewandowski/ /SSO Marek Paczkowski/